

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I MBIKËQYRJES FINANCIARE
BORDI

VENDIM

Nr. 111, datë 26.10.2015

PËR

**MIRATIMIN E RREGULLORES “PËR METODËN E LLOGARITJES SË KUFIRIT
MINIMAL TË AFTËSISË PAGUESE TË SHOQËRISË SË SIGURIMIT, QË USHTRON
VEPRIMTARI NË KLASAT E JETËS DHE JO-JETËS”**

Në bazë dhe për zbatim të nenit 14, pika 2, e Ligjit nr. 9572, datë 03.07.2006 “Për Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare”, i ndryshuar, si dhe nenit 80, pika 3, të Ligjit nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit”, me propozim të Departamentit të Mbikëqyrjes, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare,

V E N D O S I:

1. Miratimin e Rregullores “Për metodën e llogaritjes së kufirit minimal të aftësisë paguese të shoqërisë së sigurimit, që ushtron veprimtari në klasat e Jetës dhe Jo-Jetës”, sipas materialit bashkëlidhur.
2. Ngarkohen departamentet përkatëse për njoftimin dhe zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR
Pajtim MELANI

DREJTOR I PËRGJITHSHËM EKZEKUTIV
Enkeleda SHEHI

AUTORITETI I MBIKËQYRJES FINANCIARE
BORDI

RREGULLORE

PËR

**METODËN E LLOGARITJES SË KUFIRIT MINIMAL TË AFTËSISË PAGUESE TË
SHOQËRISË SË SIGURIMIT, QË USHTRON VEPRIMTARI NË KLASAT E JETËS
DHE JO-JETËS**

Miratuar me vendim Bordi nr. 111, datë 26.10.2015

Neni 1
Objekti

Kjo rregullore ka si objekt përcaktimin e metodës së llogaritjes së kufirit minimal të aftësisë paguese të shoqërisë së sigurimit, që ushtron veprimtari në klasat e jetës dhe Jo-Jetës.

Neni 2
Baza ligjore

Kjo rregullore hartohet në bazë të nenit 80, pika 3, të ligjit nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit”.

Neni 3
**Llogaritja e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për shoqërinë e sigurimit që ushtron
veprimtari në klasat e Jo-Jetës**

1. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese të shoqërisë së sigurimit që ushtron veprimtari siguri në klasat e Jo-Jetës është vlera më e madhe e përfutur nga llogaritjet me metodën me bazë primet dhe metodën me bazë dëmet, si më poshtë:

a) Llogaritja me bazë primet:

a = (+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit në vitin e fundit ushtrimor.

(+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim në vitin e fundit ushtrimor.

(-) Taksat dhe tatimet që i zbriten (debitojnë) të ardhurat nga primet e sigurimit të dëmeve (Jo-Jetës).

Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit, pasi janë zbritur shumat e primeve të sigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 90 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, pasi janë zbritur shumat e primeve të risigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 180 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

a1 = Pjesa e shumës “a” që nuk e tejkalon vleftën e 1 miliard lekëve.

a2 = Pjesa e shumës “a” mbi 1 miliard lekë ($a > 1$ miliard).

b = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e të ardhurave, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës në mes të rreziqeve aktuale dhe rrezikut të marrë në konsideratë në llogaritje.

b1= Koeficienti i pasigurisë, duke marrë për bazë shumën “a1”, ka vlerën 0.18.

b2 = Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën “a2”, ka vlerën 0.16

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve)

Raporti i risigurimit: $c = \frac{\text{Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve)}}{\text{Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe të kaluara në risigurim}}$

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe të kaluara në risigurim

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve): Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, duke zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave në rezerva teknike që i takojnë pjesës së risiguresit.

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe të kaluara në risigurim: Shuma e pagesave të dëmeve, që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, pa zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave të provigjoneve teknike që i takojnë pjesës së risiguresit.

Nëse $c < 0.50$, vlera që do të merret në konsideratë për efekt llogaritjeje është 0.50.

Vlera sipas llogaritjes së parë: $(a_1 \times b_1 + a_2 \times b_2) \times c$

b) Llogaritja me bazë dëmet:

$a = (+)$ shuma e pagesës së dëmeve që lidhen me veprimet e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe të atyre që lidhen me marrjen në risigurim të tre apo shtatë viteve të fundit, duke zbritur pjesën e dëmeve (përgjegjësi) të kaluara në risigurim.

$(+)$ Rezervat për dëmet në fuqi (të pazgjdhura) deri në fund të periudhës mesatare.

$(-)$ Rezervat për dëmet në fuqi (të pazgjdhura) në fillim të periudhës mesatare.

$b = a / 3$ ose $b = a / 7$ në varësi të periudhës mesatare përkatësisht tre dhe shtatë vite.

Periudha mesatare është zakonisht tre vjet, por nëse më shumë se 60% e të ardhurave nga primet e një aktiviteti sigurimesh bashkërisht ose të ndara rezultojnë nga kontrata sigurimi që lidhen me rrezikun e dëmeve të kreditit, ngricave, akullit, stuhive, tërmetit, periudha mesatare do të jetë shtatë vjet.

$b_1 =$ Pjesa e shumës “b” që nuk e kalon shumën 750 milionë lekë.

$b_2 =$ Pjesa e shumës “b” që e kalon shumën 750 milionë lekë.

$c =$ Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e dëmeve, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës midis rrezikut aktual dhe të rrezikut të marrë në konsideratë për llogaritjet.

$c_1 =$ Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën “b1”, ka vlerën 0.26.

$c_2 =$ Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën “b2”, ka vlerën 0.23.

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve)

Raporti i risigurimit $d =$ -----

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe ato të kaluara në risigurim

Nëse $d < 0.50$, vlera që do të merret në konsideratë për efekt llogaritjeje është 0.50.

Vlera sipas llogaritjes së dytë: $(b_1 \times c_1 + b_2 \times c_2) \times d$

Neni 4

Llogaritja e nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për shoqërinë e sigurimit që ushtron veprimtari në klasat e Jetës

1. Përcaktimi i nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për rreziqet e sigurimit të jetës që nuk lidhen me fondet e investimeve.

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për rreziqet të cilat u përkasin klasave të sigurimit të Jetës, të ndryshme nga klasa 21 e Aneksit I të Ligjit nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit” “Sigurimi i Jetës i lidhur me sipërmarrjet e investimeve kolektive”, është shuma e dy rezultateve që dalin nga llogaritja e parë dhe llogaritja e dytë si më poshtë vijon:

a) Llogaritja e parë:

(Për kontratat e sigurimit të Jetës, të ndryshme nga ato që kanë të bëjnë me fondet e investimit)

a= Shuma e provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe ato të marra në risigurim, pa zbritur provigjonet matematike që i përkasin pjesës së ceduar në risigurim.

b= Shuma e provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe ato të marra në risigurim, pasi zbriten provigjonet matematike që i përkasin pjesës së ceduar në risigurim. Raporti i risigurimit:

$$c = b : a$$

Në rast se ky raport është më i vogël se 0.85, për efekt llogaritjesh do të merret në konsideratë raporti ($c = 0.85$).

d = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e përfitimit nga investimet, i cili është vlera maksimale e diferencës midis llogaritjeve dhe përfitimit aktual në investime, kjo vlerë është e barabartë me 0.04.

Vlera sipas llogaritjes së parë: $axcxd$

b) Llogaritja e dytë:

a1= Totali jo negativ, vlera totale e kapitalit të rrezikuar për kontratat individuale të sigurimit të Jetës (duke mos zbritur vlerën e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim), të cilit i zbritet totali i vlerës së kapitalit të rrezikuar që lidhet me kontratat e sigurimit të Jetës me afat të shkurtër (maksimumi 5 vjet);

a2 = Totali jo negativ i vlerës së kapitalit të rrezikuar që lidhet me kontratat e sigurimit të Jetës me afat të shkurtër, për një periudhë mbi tre vjet, por jo më shumë se pesë vjet (që nuk i është zbritur pjesa e vlerës së kapitalit të rrezikuar që i takon pjesës në risigurim);

a3 = Totali jo negativ, total i shumave të kapitaleve të rrezikuara për kontratat e sigurimit të Jetës me afat të shkurtër që nuk e kalojnë periudhën prej tre vjetësh (duke mos zbritur vlerën e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së kaluar në risigurim);

b1 = Totali jo negativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar për kontratat individuale të sigurimit të Jetës (duke zbritur pjesën e vlerës së kapitalit të rrezikuar që i takon pjesës së dhënë në risigurim), të cilit i zbritet totali i vlerës neto të kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër (maksimumi 5 vjet);

b2 = Totali jo negativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të jetës me afat të shkurtër dhe kontrata e sigurimit të jetës, me një periudhë mbi tre vjet, por jo më shumë se 5 vjet (duke zbritur pjesën e vlerës së kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim);

b3 = Totali jo negativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar që lidhet me kontratat e sigurimit të Jetës me afat të shkurtër, për një periudhë që nuk i kalon tre vjet (duke zbritur vlerën e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së kaluar në risigurim).

Vlera e kapitalit të rrezikuar: Shuma e sigurimit që duhet të paguajë shoqëria e sigurimit, në rast vdekje të ndodhur në kohën e përcaktimit të kërkesave për nivelin e kërkuar të marzhit të aftësisë paguese, e reduktuar nga shuma e provigjoneve matematike të krijuara deri në atë datë në lidhje me sigurimin e dhënë. (Kur llogaritet niveli i kërkuar i aftësisë paguese, nuk mund të merret në konsideratë vlera negative e kapitalit të rrezikuar.)

$$(b1 + b2 + b3)$$

Raporti i risigurimit: $c = \frac{(b1 + b2 + b3)}{(a1 + a2 + a3)}$

$$(a1 + a2 + a3)$$

Nëse një raport i tillë është më i vogël se 0.50, vlera që do të merret në konsideratë për efekt llogaritjeje do të jetë 0.50.

d1 = Koeficienti i pasigurisë së rrezikut të vdekjes për kontratat e sigurimit të Jetës, me përjashtim të kontratave të sigurimit të Jetës me afat të shkurtër (maksimumi 5 vjet). Vlera e tij është 0.003.

d2 = Koeficienti i pasigurisë për rastet e vdekjes në lidhje me kontratat e sigurimit të Jetës me afat më të gjatë se tre vjet, por jo më të gjatë se pesë vjet. Vlera e tij është 0.0015.

d3 = Koeficienti i pasigurisë për rrezikun e vdekjes për kontratat e sigurimit të Jetës me afat të shkurtër, afati i të cilave nuk i kalon tre vjet. Vlera e tij është 0.001.

$$e1 = a1 \times c \times d1$$

$$e2 = a2xcxd2$$

$$e3 = a3xcxd3$$

Vlera sipas llogaritjes së dytë = $e1 + e2 + e3$.

2. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për rreziqet e sigurimit të Jo-Jetës, që lidhen me kontratat e sigurimit të Jetës bëhet si më poshtë:

a = (+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara në veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit të dëmeve (Jo-Jetës) të lidhura me kontratat e sigurimit të jetës në vitin e fundit ushtrimor.

(+) Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara në veprimtarite e marrjes në risigurim për kontratat e sigurimit të dëmeve që lidhen me kontratat e sigurimit të jetës.

(-) Taksat dhe tatimet që debitojnë pjesën e primeve që lidhet me rreziqet e sigurimit të dëmeve (Jo-Jetës) të lidhura me kontratat e sigurimit të Jetës.

Të ardhurat nga primet e sigurimit të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit të realizuara nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimit, pasi janë zbritur shumat e primeve të sigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 90 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

Të ardhurat nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në risigurim: shuma e të ardhurave nga primet e sigurimit, të realizuara nga veprimtaritë e marrjes në sigurim, pasi janë zbritur shumat e primeve të risigurimit të arkëtueshme prej më shumë se 180 ditësh nga data 31 dhjetor e vitit ushtrimor.

$a1$ = Pjesa e shumës “a” që nuk e tejkalon vlerën e 1 miliard lekëve.

$a2$ = Pjesa e shumës “a” mbi 1 miliard lekë ($a > 1$ miliard).

b = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e të ardhurave, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës në mes të rreziqeve aktuale dhe rrezikut të marrë në konsideratë në llogaritje.

$b1$ = Koeficienti i pasigurisë, duke marrë për bazë shumën “ $a1$ ” ka vlerën 0.18.

$b2$ = Koeficienti i pasigurisë, i llogaritur duke marrë për bazë shumën “ $a2$ ”, ka vlerën 0.16.

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve)

Raporti i risigurimit c = -----

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe të kaluara në risigurim

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura (pa pjesën e risigurimeve): Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, duke zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave në rezerva teknike që i takojnë pjesës së risiguruesit.

Dëmet (përgjegjësitë) e mbajtura dhe të kaluara në risigurim: Shuma e pagesave të dëmeve që rrjedhin nga veprimtaritë e drejtpërdrejta të sigurimeve dhe nga veprimtaritë e marrjes në risigurim, po ashtu dhe shuma e shtesave në provigjonet teknike të dëmeve, pa zbritur shumat e dëmeve dhe shtesave të provigjoneve teknike që i takojnë pjesës së risiguruesit.

Nëse $c < 0.50$, për efekt llogaritjeje do të merret vlera prej 0.50.

Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të jo-jetës, që lidhen me kontratat e sigurimit të jetës: $(a1 \times b1 + a2 \times b2) \times c$

3. Niveli i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të Jetës të lidhura me fondet e investimeve është shuma e dy rezultateve që dalin nga llogaritja e parë dhe llogaritja e dytë si më poshtë vijon:

a) Llogaritja e parë

$a1$ = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe ato që lidhen me marrjen në risigurim, pa zbritur provigjonet që i përkasin pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku i investimeve është marrë përsipër nga siguruesi.

$a2$ = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe veprimtaritë e marrjes në risigurim, pa zbritur provigjonet që i përkasin pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku i investimeve nuk është marrë përsipër nga siguruesi, kur periodha e transaksioneve i kalon pesë vjet dhe shuma e shpenzimeve administrative është fiksuar për më shumë se pesë vjet.

$b1$ = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe veprimtaritë e marrjes në risigurim, pas zbritjes së provigjoneve që i takojnë pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku i investimeve është marrë nga siguruesi.

$b2$ = Totali i provigjoneve matematike për veprimtaritë e veta dhe veprimtaritë në lidhje me risigurimet, pas zbritjes së rezervave që i takojnë pjesës së dhënë në risigurim, ku rreziku nuk është marrë nga siguruesi dhe periodha e transaksionit është më e gjatë se pesë vjet dhe kur shuma e shpenzimeve administrative është përcaktuar për më shumë se pesë vjet.

Raporti i risigurimit: $c = (b1 + b2) : (a1 + a2)$

Nëse ky raport është më i vogël se 0.85, raporti i risigurimit që do të merret në konsideratë do të jetë 0.85.

d_1, d_2 = Koeficienti i pasigurisë për llogaritjen e përfitimit nga investimet, i cili është vlera maksimale e pritshme e diferencës midis interesit të llogaritur dhe atij aktual të investimeve.

Vlerat e tyre janë: $d_1 = 0.04$; $d_2 = 0.01$.

Vlera sipas llogaritjes së parë: $(a_1 \times c \times d_1) + (a_2 \times c \times d_2)$

b) Llogaritja e dytë

Kjo do të llogaritet vetëm për ato kontrata sigurimi ku siguruesi merr përsipër rrezikun e vdekjes.

a) Totali jo negativ, totali i vlerës së kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të lidhura (së cilës nuk i zbritet pjesa e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim).

b) Totali jo negativ, vlera neto e kapitalit të rrezikuar për kontratat e sigurimit të lidhura (së cilës i zbritet pjesa e kapitalit të rrezikuar që i përket pjesës së dhënë në risigurim).

Raporti i risigurimit: $c = b : a$

Nëse raporti i risigurimit është më i vogël se 0.50, për efekt llogaritjeje do të merret për bazë në vlerën 0.50.

d = Koeficienti i pasigurisë në rrezikun e vdekjes për kontratat e sigurimit të jetës, me përjashtim të kontratave të sigurimit të jetës me afat të shkurtër (maksimumi pesë vjet). Ky koeficient ka vlerën 0.003.

Vlera sipas llogaritjes së dytë: $a \times c \times d$

Totali i nivelit të kërkuar të aftësisë paguese për aktivitetin e sigurimit të jetës = Nivel i kërkuar i aftësisë paguese për rreziqet e sigurimit të jetës (I)

+ Nivel i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të jo-jetës, që lidhen me kontratat e sigurimit të jetës (II)

+ Nivel i kërkuar i aftësisë paguese për kontratat e sigurimit të jetës, që lidhen me fondet e investimeve (III).

Neni 5

Elementet e marzhit të aftësisë paguese

Marzhi i aftësisë paguese i korrespondon aktiveve të shoqërisë së sigurimit, të lira nga çdo përgjegjësi e detyrim i parashikuar, duke zbritur elementet e patrupëzuar. Në veçanti, elementet që përfshihen në të janë:

- A)
1. Kapitali aksionar i paguar (derdhur).
 2. Rezervat që nuk u korrespondojnë përgjegjësisë të marrjes në sigurim:
 - i. Rezerva ligjore,
 - ii. Rezerva të lira.
 3. Rezerva e sigurisë, që nuk i përket drejtpërsëdrejti kontratave të sigurimit në fuqi ose atyre që kanë qenë në fuqi.
 4. Fitime të mbartura:
 - i. Të mbartura nga vitet e mëparshme,
 - ii. Fitime të pashpërndara për vitin ushtrimor.
 5. Me kërkesën e shoqërisë së sigurimit dhe paraqitjen prej saj të provave të mjaftueshme, rezervat (plus vlerat) e fshehura që rrjedhin nga nënvlerësimi i aktiveve, për aq sa këto rezerva (plus vlera) të fshehura nuk kanë natyrë jo të zakonshme.
 6. Vlera e aktiveve të qëndrueshme të patrupëzuara sipas bilancit:

Totali A=1 +2+3+4+5-6

- B) 7. Rezerva që rezultojnë nga rivlerësimi i aktiveve:

Totali B

Totali = Totali A + Totali B

Neni 6

Hyrja në fuqi

Kjo rregullore hyn në fuqi menjëherë.